

3.7.2020

70/S3/3.7.2020

Förebyggande av coronavirussmitta vid enheter för vård och omsorg dygnet runt

Denna rekommendation ersätter landskapsregeringens utskick den 14 maj 2020 (49/S3/14.5.2020) om skydd av klienter inom socialvården mot coronavirussjukdomen (covid-19) och landskapsregeringens utskick den 15 maj 2020 (51/S3/15.5.2020) om förebyggande av coronavirussmitta vid enheter för vård och omsorg dygnet runt.

Detta är en gemensam rekommendation given av landskapsregeringen och Ålands hälso- och sjukvård (ÅHS). Denna rekommendation kan tillämpas omedelbart och gäller till och med 31.8 2020.

Rekommendationen ska iakttas vid verksamhetsenheter inom socialvården som tillhandahåller vård och omsorg dygnet runt och vars klienter löper ökad risk för smitta. Sådana är speciellt äldre personer och de personer med funktionsnedsättning som hör till riskgrupperna.

Rekommendationen tillämpas också på alla boendeenheter för personer med funktionsnedsättning där det bor klienter som hör till riskgrupperna. Information vem som tillhör riskgrupp finns på ÅHS hemsida: <https://www.ahs.ax/nyheter/symtom-och-riskgrupper>

Covid-19 smittar via droppar eller beröring när person hostar och nyser. Virusets kan också smitta via smutsiga händer och ytor. Även symtomfria personer kan sprida smitta. På grund av den ökade risken för smitta bland klienterna är det viktigt att man vid verksamhetsenheterna noga iakttar de förfaranden för förebyggande av smitta och de vårdåtgärder för insjuknade som presenteras i denna rekommendation.

Skyddande av klienterna och personalen

Arbetsgivaren ska se till att personalen har den kunskap och kompetens som behövs för att förebygga och bekämpa infektioner. Personal som är sjuk ska inte gå till jobbet. Dessutom ska de anställda kunna känna igen symtom på luftvägsinfektion och agera rätt när de upptäcker symtom. Situationen på enheten måste följas aktivt. Klienter som uppvisar symtom på luftvägsinfektion ska i mån av möjlighet placeras i ett eget rum och inom samma enhet. Om flera klienter placeras i samma rum, får personer med symtom och symtomfria personer inte vårdas i samma rum. Vid behov kan smittskyddsläkaren utnyttja möjligheterna enligt lagen om smittsamma sjukdomar att försätta en person i karantän (60 §) eller isolering (63 §). Personalen ska i alla situationer särskilt tänka på att försöka upptäcka eventuella fall av coronavirussmitta i ett så tidigt skede som möjligt.

Fortsättningsvis bör boendeserviceenheterna undvika hålla stora samlingar, annan daglig sysselsättning i enhetens allmänna utrymmen om det inte går att hålla ett tryggt avstånd. Personalen bör ändå tillgodose klienterna en meningsfull vardag och t.ex. ordna dagsprogram i små grupper där det är möjligt att hålla ett tryggt avstånd. För att upprätthålla klienternas

funktionsförmåga är det därmed extra viktigt att personalen skapar nya kreativa lösningar som aktiverar klienterna.

Enheterna rekommenderas att fortsätta med att hålla fast vid goda hygien- och städrutiner, speciellt ytor som är utsatta för beröring ska rengöras ofta, t.ex. dörrhandtag, handtag för lådor, fjärrkontroller, tangentbord, stolshandtag, rollatorhandtag samt mobiltelefoner och nycklar.

Användning av skyddsutrustning vid enheter för vård och omsorg dygnet runt

De som arbetar i nära kontakt med klienterna på en boendeserviceenhet för vård och omsorg dygnet runt rekommenderas att använda ett visir för att skydda klienten mot eventuell smitta från anställda. Med nära kontakt avses kontakt som är mindre än två meter. Visiret bör täcka hela ansiktet inklusive munnen. Innan skyddsutrustningen kläs på och omedelbart efter att den tagits av ska god handhygien beaktas.

Personalen ska introduceras i hur visir används på korrekt sätt. Viktigt är även att introducera vikarierna i gällande hygien- och städrutiner på enheten samt användning av skyddsutrustning. Personalen ska ges ändamålsenliga anvisningar om användningen av visir samt om desinficering av visir. Förövrigt ska man sörja för en omsorgsfull hand- och hosthygien. På ÅHS hemsida finns information om hygien- och städrutiner samt anvisningar hur man använder skyddsutrustning: <https://www.ahs.ax/nyheter/beredskap-coronavirus>

Även Institutet för hälsa och välfärd har allmänna föreskrifter om förhindrande av smittspridning t.ex. gällande hygien och fysiska avstånd ska följas www.thl.fi

Personalen ska handleda klienterna i att iaktta god hand- och hosthygien och se till att det finns tillgång till flytande tvål och pappershanddukar eller alkoholhaltigt handdesinfektionsmedel och att dessa är placerade på lämpliga ställen.

Anställda som insjuknar eller visar symtom ska inte komma till jobbet. Anställda som utsatts för smitta ska vara i karantän enligt smittskyddsansvarig läkares instruktioner.

Vid annan boendeservice, hemservice och sammanhållen hemvård rekommenderas att personal som arbetar i nära kontakt med klienterna använder ett visir.

Skyddsutrustning för anhöriga och andra besökare vid enheter för vård och omsorg dygnet runt

Landskapsregeringen har den 25 juni 2020 beslutat att förlänga besöksförbudet på boendeserviceenheter med dygnet runt verksamhet för äldre och andra riskgrupper (ÅLR 2020/2405). Klientutrymmena i boendeserviceenheter med dygnet runt verksamhet för äldre och andra riskgrupper ska fortsättningsvis huvudsakligen vara stängda för andra än enhetens personal.

Landskapsregeringens gällande besöksförbud ska iakttas vid verksamhetsenheter inom socialvården som tillhandahåller vård och omsorg dygnet runt och vars klienter löper ökad risk för smitta. Besöksförbudet gäller tills 31.7.2020.

Verksamhetsenheter med dygnet runt verksamhet ska emellertid ordna möjlighet till att träffa anhöriga med tillräckliga skyddsarrangemang utomhus och inomhus t.ex. genom separata skyddade besöksrum. Anhöriga rekommenderas att använda kirurgiskt munskydd eller visir vid besök inomhus samt utomhus om man inte kan hålla ett tryggt avstånd, d.v.s. ett avstånd på minst två meter. De anhöriga ska vara symtomfria. Personalen informerar och handleder de anhöriga i användning av visir eller munskydd. Att kunna röra sig utomhus har en viktig betydelse med tanke på såväl den psykiska som den fysiska funktionsförmågan. Därför bör utomhusvistelse i olika former ordnas också under besöksförbudet.

Till boendeserviceenheterna som har besöksförbud kan även olika tjänsteproducenter som t.ex. medicinsk fotvård, frisörbesök enligt överenskommelse komma för att ge nödvändiga tjänster. Det förutsätter att tjänsteproducenten förbinder sig att använda skyddsutrustning enligt rekommendationerna och att de är symtomfria. Verksamhetsenheten ser till att tjänsteproducenten har lämpliga utrymmen och skyddsutrustning till sitt förfogande, där tjänsten kan utföras tryggt och säkert utan risk att smitta övriga klienter och vård- och omsorgspersonal. Det är önskvärt att enheterna planerar noggrant inför varje besök hur det ska ske och i vilka utrymmen.

Landskapsregeringen och ÅHS rekommenderar att boendeserviceenheter inom den privata och tredje sektorn antar denna rekommendation gällande användning av skyddsutrustning.

Kontaktpersoner

Ann-Christine Österbacka
Specialsakkunnig socialvårdsbyrån
Ålands landskapsregering
+358 18 25000 (vxl)
ann-christine.osterbacka@regeringen.ax

Ylva Lindström
Byråchef hälso- och sjukvårdsbyrån
Ålands landskapsregering
+358 18 25 000 (vxl)
ylva.lindstrom@regeringen.ax

Tora Woivalin
Smittskyddsansvarig
Klinikchef primärvården
Åland hälso- och sjukvård
+358 18 5355 (vxl)
tora.woivalin@ahs.ax

Marika Nordberg
Infektionsläkare
Ålands hälso- och sjukvård
+358 18 5355 (vxl)
marika.nordberg@ahs.ax

Eeva Jansson
Enhetschef, intern service
Ålands hälso- och sjukvård
Tel +358 4573134075
eeva.jansson@ahs.ax

Ålands hälso- & sjukvård

Sändlista

Kommuner på Åland

Ålands hälso- och sjukvård, info@ahs.ax

Folkhälsan på Åland, aland@folkhalsan.ax

Stiftelsen Hemmet, stift.hemmet@aland.net

Björkkö Ab, info@bjorkko.ax

Kommunernas Socialtjänst

Oasen boende- och vårdcenter

Jeanette Pajunen, ÅHS

Marika Nordberg, ÅHS

Eeva Jansson, ÅHS